

**Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej
w województwie podlaskim
na lata 2025 – 2029**

Białystok, 2025 rok

1. Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2.Charakterystyka demograficzna województwa podlaskiego.....	4
2.Diagnoza sytuacji	5
3. Cele Programu.....	24
4. System monitoringu Programu.....	30
5. Realizatorzy Programu	32
6. Finansowanie Programu	32
7. Słowniczek skrótów użytych w Programie	33

1. Wprowadzenie

W celu zapewnienia skutecznego rozwiązywania problemów związanych z przemocą domową konieczne jest opracowanie i realizacja lokalnych programów przeciwdziałania przemocy domowej.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej w województwie podlaskim na lata 2025-2029 określa obszary i kierunki działań, mające na celu zmniejszenie zjawiska przemocy domowej, poprzez rozwój profilaktyki, udzielanie profesjonalnego wsparcia osobom doświadczającym przemocy oraz zintensyfikowanie działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc. Podstawową cechą działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej powinno być przede wszystkim szybkie reagowanie, mające na celu przerwanie cyklu przemocy domowej, skuteczna pomoc osobom dotkniętym przemocą oraz efektywne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc. Prawidłowa realizacja działań w wyżej wymienionych obszarach, daje gwarancję zmniejszenia zjawiska przemocy domowej.

Podstawą prawną opracowania Programu jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która stanowi, że samorząd województwa opracowuje i realizuje wojewódzki program przeciwdziałania przemocy domowej.

Część diagnostyczna „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej w województwie podlaskim na lata 2025 – 2029” powstała w oparciu o następujące dokumenty:

- Raport „Ocena Zasobów Pomocy Społecznej w województwie podlaskim w 2023 roku” opracowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku,
- Raport „Analiza stanu i skuteczności pomocy społecznej w województwie podlaskim” za 2021 r, 2022 r., 2023 r., opracowana przez Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku,
- „Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2021 r. - I-XII 2023 r.”
- Sprawozdania z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za lata 2021, 2022, 2023 opracowane przez Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku,
- dane liczbowe otrzymane z Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku,
- dane liczbowe otrzymane z Prokuratury Okręgowej w Białymstoku
- inne powołane źródła.

Część operacyjna „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej w województwie podlaskim na lata 2025 – 2029” opracowana została w oparciu o Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 przyjęty Uchwałą Rady Ministrów Nr 205 z dnia 9 grudnia 2023r. Zapisy zawarte w Programie są spójne ze Strategią Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030.

W dniu 22 czerwca 2023 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Nowelizacja realizuje postulaty zgłaszane od lat przez Rzecznika Praw Obywatelskich, w szczególności w celu właściwego odzwierciedlenia postanowień Konwencji stambulskiej w krajowych uregulowaniach prawnych. Przepisy, które weszły w życie zmieniają terminologię

stosowaną w ustawie – pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie rodzinę jako taką, w której przemoc występuje. Zarówno osobami doświadczającymi przemocy w związkach bliskich, jak i jej sprawcami są bowiem konkretne - indywidualne - osoby, a jej przyczyną nie są dysfunkcje rodziny jako podstawowej komórki społecznej. Konwencja stambulska definiuje przemoc domową jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie.

Nowelizacja rozszerza również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, a także zakres podmiotowego zastosowania ustawy. Krąg osób, na które będą oddziaływać jej zmienione przepisy został rozszerzony między innymi: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.¹ Zmiany wprowadzone ww. aktem prawnym wprowadziły m.in. nowe obowiązki i uprawnienia zespołu interdyscyplinarnego i grupy diagnostyczno-pomocowej, w obszarze pracy z osobami uwikłanymi w przemoc, a także nałożyły na samorządy powiatowe nowe zadania tj. opracowywanie i realizację programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Natomiast nowym zadaniem samorządu województwa jest opracowanie ramowego programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Podstawy prawne:

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta",
- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa o samorządzie województwa,
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa kodeks karny i ustawa kodeks postępowania karnego,
- ustawa kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa o Policji,

2. Charakterystyka demograficzna województwa podlaskiego

Województwo podlaskie obejmuje 118 gmin (w podziale na 78 gmin wiejskich, 27 gmin wiejsko – miejskich oraz 13 gmin miejskich) oraz 14 powiatów.

Liczba ludności w województwie podlaskim w 2023 r. wynosiła 1 138 216 osób, tj. o 5 139 osób (o ok. 0,5%) mniej niż rok wcześniej. W województwie podlaskim od lat obserwowany jest systematyczny spadek liczby ludności. W przeciągu ostatnich siedmiu lat liczba ludności w

¹ [Przeciwdziałanie przemocy domowej - ważna nowelizacja przepisów weszła w życie dzień 15.12.2024 r.](#)

województwie zmniejszyła się o 4% (tj. o 46 958 osób). Na zmniejszenie się liczby ludności, poza zachodzącymi procesami demograficznymi, w tym ujemny przyrost naturalny, znaczny wpływ miała epidemia COVID-19. Zwiększenie umieralności spowodowane pandemią wyraźnie spotęgowało negatywne tendencje demograficzne. Na koniec 2021 roku w województwie podlaskim odnotowano najwyższy poziom współczynnika zgonów wśród osób starszych w Polsce, który wyniósł 49,3 (średnia Polski 46,4).¹ W roku 2022 współczynnik ten ukształtował się na poziomie 39,2 (średnia Polski 39,8)². Spadek wynikał ze stopniowego wygaszania pandemii. Obserwowane były także zmiany w strukturze wieku, wynikające z postępującego procesu starzenia się ludności.

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, w dniu 31 marca 2021 r. liczba ludności województwa podlaskiego w wieku 15 lat i więcej wyniosła 976,8 tys. osób i zmniejszyła się o 4,4% w porównaniu z zanotowaną podczas spisu przeprowadzonego w 2011 r. Wg ww. spisu większość gmin, które odnotowały duży spadek liczby ludności w Polsce (powyżej 10%) znajduje się na terenach tzw. „ściany wschodniej”. Szczególna koncentracja tego typu gmin ma miejsce w województwie podlaskim (stanowią one blisko połowę gmin - aż 48% w województwie). Do gmin o największym ubytku ludności w 2021 r. w porównaniu z 2011 r. należą gminy wiejskie: Dubicze Cerkiewne, Czyże, Czeremcha (powiat hajnowski), Nowy Dwór (powiat sokólski), Milejczyce (powiat siemiatycki) oraz gmina wiejsko-miejska - Kleszczele (powiat hajnowski).

Województwo podlaskie charakteryzuje się najniższą gęstością zaludnienia (57 osób na 1 km² – w Polsce – 120). Najniższa gęstość zaludnienia wśród powiatów na terenie województwa wystąpiła w czterech powiatach: sejneńskim (22 osoby na 1 km²), hajnowskim (24 osoby na 1 km²), monieckim oraz suwalskim (po 27 osób na 1 km²). Dwa miasta woj. podlaskiego: Kleszczele w pow. hajnowskim (23 osoby na 1 km²) oraz Suraż w pow. białostockim (29 osób na 1 km²) należą również do najmniej zaludnionych miast w Polsce zaraz po Krynicy Morskiej w woj. pomorskim (10 osób na 1 km²). Powiat białostocki w woj. podlaskim jest największym powiatem w Polsce pod względem powierzchni (297 656 ha), natomiast powiat sejneński jest powiatem o najmniejszej liczbie ludności wśród powiatów w Polsce (18 802 osoby).

Ludność miejska w 2023 roku liczyła 692 133 osób (w 2022 roku – 695 787, spadek o 3 654 osoby) i stanowiła 60,8% ogółu mieszkańców regionu. Na terenach wiejskich mieszkało 446 083 osób (w 2022 roku 447 568, spadek o 1 485 osób)².

2. Diagnoza sytuacji

Istotne znaczenie w krajowej diagnozie zjawiska przemocy domowej mają wnioski z badań przeprowadzonych w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej³ pn.:

- „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie”;
- „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”;

² Raport pn. „Ocena Zasobów Pomocy Społecznej w województwie podlaskim w 2023 roku”

- „Badanie skuteczności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”;

szczegółowo opisane w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022.

Na potrzeby niniejszego dokumentu, należy zwrócić uwagę na następujące wnioski wpływające z w/w badań:

- zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy w rodzinie jak i mechanizmów doznawania przemocy,
- mężczyźni w większym zakresie akceptują dopuszczalność przejawów przemocy, w szczególności w zakresie karcenia dzieci,
- istnieje potrzeba ukierunkowania działań edukacyjnych i kampanii społecznych na świadków przemocy i na tym, jak reagować w tej sytuacji. Badania wykazują, że osoby będące świadkami przemocy w rodzinie boją się reagować lub też nie wiedzą, co powinni zrobić,
- pozytywnie oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym,
- procedura „Niebieskiej Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem, wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających różnego rodzaju przemocy w rodzinie,
- w największym stopniu zaangażowani w podejmowanie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” pozostają przedstawiciele Policji oraz jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- jako najbardziej skuteczne formy wsparcia, oprócz realizacji procedury „Niebieskie Karty”, wskazywano poradnictwo psychologiczne oraz prawne, a także pomoc oferowaną w ramach pracy socjalnej,
- rekomenduje się rozwój i upowszechnianie realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej jako jednej z podstawowych form wsparcia rodziny doświadczającej przemocy,
- istnieją braki infrastrukturalne i kadrowe, występujące najczęściej w przypadku małych miast i wsi, dotyczące zwłaszcza specjalistycznej pomocy psychologicznej, terapeutycznej i psychiatrycznej, skierowanej do dzieci;
- zasadny jest dalszy rozwój infrastruktury wsparcia w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej – rozwój poradnictwa i profilaktyki.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej w województwie podlaskim przedstawiona jest w raportach dotyczących monitoringu „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie podlaskim” za rok 2023. Niniejszy raport oparty został o dane zastane (wtórne) zawarte przede wszystkim w:

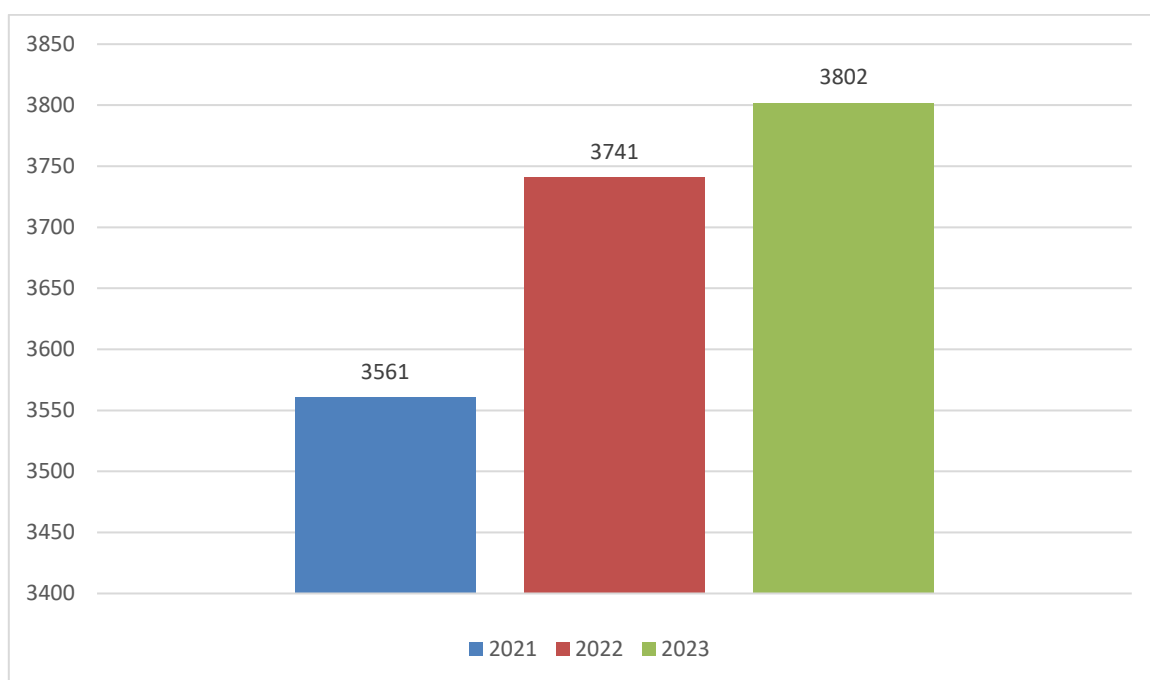
- „Sprawozdaniach z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2021-2023 r.”, opracowanych przez Wydział Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku;

- sprawozdaniach Policji: statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzynie; danych Biura Prewencji KGP, *Informacji dotyczących realizacji przez Policję procedury „Niebieskie Karty”* i Sprawozdaniach z realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez KMP/KPP garnizonu podlaskiego;
- *Ocenie zasobów pomocy społecznej w województwie podlaskim za rok 2023*, opracowywanej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku.

Informacje pozyskiwano również ze stron instytucji realizujących działania z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Skala zjawiska przemocy domowej na terenie województwa podlaskiego zobrazowana została w oparciu liczbę wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”:

Wykres 1. Liczba wypełnionych NK – A w województwie podlaskim w latach 2021-2023

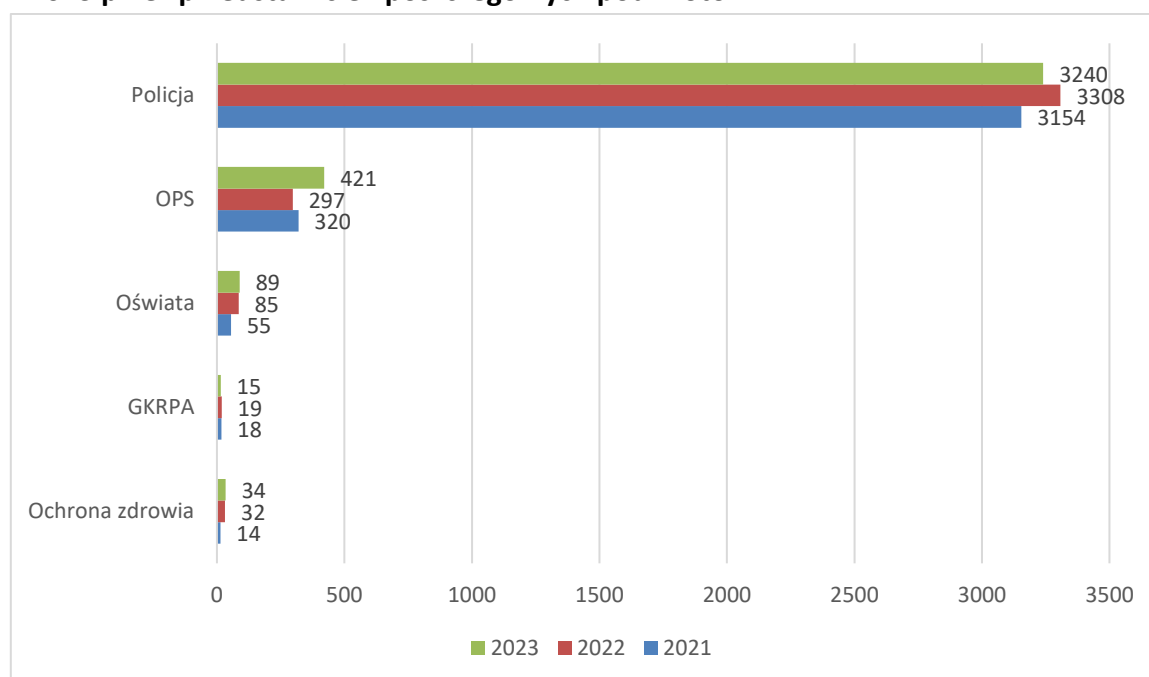
Źródło: Analiza stanu i skuteczności pomocy społecznej w województwie podlaskim za 2021 r., 2022 r., 2023 r., opracowana przez PUW w Białymstoku

Procedura „Niebieskiej Karty” to instytucjonalne narzędzie interwencji, obejmujące działania wielu służb, mające na celu zatrzymanie przemocy domowej. Obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji/ŻW, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Podstawowe regulacje dotyczące procedury „Niebieskiej Karty” zawarte zostały w znowelizowanej ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".

Analiza danych pozwala na wyciągnięcie wniosków, że zjawisko przemocy domowej na terenie województwa podlaskiego nieznacznie wzrasta na przestrzeni lat 2021-2023. W 2023 r. wypełniono ogółem 3802 formularzy „Niebieska Karta – A” (w roku 2021 r. wypełniono ogółem 3561 formularzy „NK-A” – wzrost o ok. 7 %). W ogólnej liczbie wypełnionych formularzy 84 % (tj. 3166 NK-A) stanowiły formularze wszczynające nową procedurę NK, natomiast 16 % (tj. 636 NK-A) to formularze dokumentujące kolejne przypadki przemocy domowej, w trakcie trwającej procedury.

Ponadto ok 22 % (tj. 839 NK-A) ogólnej liczby formularzy „NK-A” wszczynających procedurę stanowiły formularze, w których osobą, co do której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy, była osoba niepełnoletnia (do 18 r. ż.) oraz ok. 11 % (421 NK-A) formularzy dotyczyło osób starszych (pow. 65 r. ż.). Dla porównania w 2021 r. osoby niepełnoletnie stanowiły 14 % (tj. 427 NK-A) ogólnej liczby formularzy „NK-A”, a osoby starsze 15 % (441 NK-A).⁴

Wykres 2 . Liczba formularzy NK – A wypełnionych w województwie podlaskim w latach 2021-2023 przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów

Źródło: Analiza stanu i skuteczności pomocy społecznej w województwie podlaskim za 2021 r, 2022 r., 2023 r., opracowana przez PUW w Białymstoku

⁴ Dane Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku

Procedura „Niebieskiej Karty” najczęściej wszczynana jest przez przedstawicieli Policji, którzy w 2023 r. wypełnili ogółem 3240 formularzy NK-A, następnie przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - wypełnili łącznie 421 NK-A. Do sporadycznych przypadków należy inicjowanie postępowania przez kadrę systemu oświaty (89 NK - A), członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (15 NK – A) oraz pracowników ochrony zdrowia (34 – NK – A).

Tabela 1. Liczba osób doświadczających przemocy domowej na terenie województwa podlaskiego objętych działaniami w ramach procedury NK w latach 2021-2023

Rok	Osoby doświadczające przemocy domową ogółem	Liczba kobiet dotkniętych przemocą domową	Liczba dzieci dotkniętych przemocą domową	Liczba mężczyzn dotkniętych przemocą domową	Liczba osób starszych dotkniętych przemocą domową
2021	5968	3236	1826	827	698
2022	5331	3119	1554	658	608
2023	6016	2969	2253	794	591

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2021 r. - I-XII 2023 r.”

Analiza powyższych danych wskazuje na tendencję wzrostową ogólnej liczby osób doświadczających przemocy domowej w roku 2023. Należy zauważyć, że spadek w roku 2022 może mieć związek z epidemią SARS-CoV-2 oraz wprowadzaniem różnych ograniczeń, które nie sprzyjały – z przyczyn często organizacyjnych – uruchamianiu procedur, w tym procedury NK. W związku z powyższym nie należy uznawać tego kryterium za miarodajne i mające wpływ na określenie ogólnych tendencji dotyczących analizy skali zjawiska przemocy domowej na terenie województwa podlaskiego,

Media oraz instytucje unijne wskazują, że pandemia SARS-CoV-2 nasiliła zjawisko przemocy domowej a podczas obowiązywania ograniczeń w przemieszczaniu się, nastąpił wzrost przypadków stosowania przemocy. Spadek danych może być wynikiem słabej pozycji osób doświadczających przemocy i braku właściwego wsparcia. Zbyt wiele ofiar przestępstw w związku z tym pozostało bez dostępu do wymiaru sprawiedliwości i właściwego wsparcia. Pierwszym krokiem do zmiany w powyższym zakresie jest współpraca pomiędzy służbami, oferującymi pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej. Pomoc w powrocie do zdrowia po cierpieniu, jakiego doznały, aby mogły wrócić do normalnego życia, jest trudnym i długotrwałym zadaniem, które można zrealizować jedynie dzięki ścisłej współpracy wszystkich podmiotów na szczeblu unijnym i krajowym.

Największą grupą osób w województwie podlaskim, tak jak w skali kraju, która zmaga się z przemocą domową są kobiety, następnie dzieci, zaś najmniejszą grupę stanowią mężczyźni. Osoby starsze stanowią około 11 % ogólnej liczny osób doświadczających przemocy domowej. Kobiety i dzieci są największą grupą osób korzystających ze wsparcia. W 2023 roku, pomimo ogólnego spadku danych zanotowano niepokojący wzrost przemocy wobec dzieci

(wzrost udziału procentowego w stosunku do ogólnej liczby osób dotkniętych przemocą w 2021 r. – 30,6%, w 2023 r. – 37,5%), co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Liczba dzieci doświadczających przemocy domowej na terenie województwa podlaskiego objętych działaniami w ramach procedury NK w latach 2021-2023

Rok	Udział procentowy dzieci doświadczających przemocy domowej w ogólnej liczbie osób dotkniętych przemocą	Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w trybie art. 12a ustawy	Liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej
2021	30,6 %	51	8	15	28
2022	29,6 %	32	6	11	15
2023	37,5 %	56	11	13	32

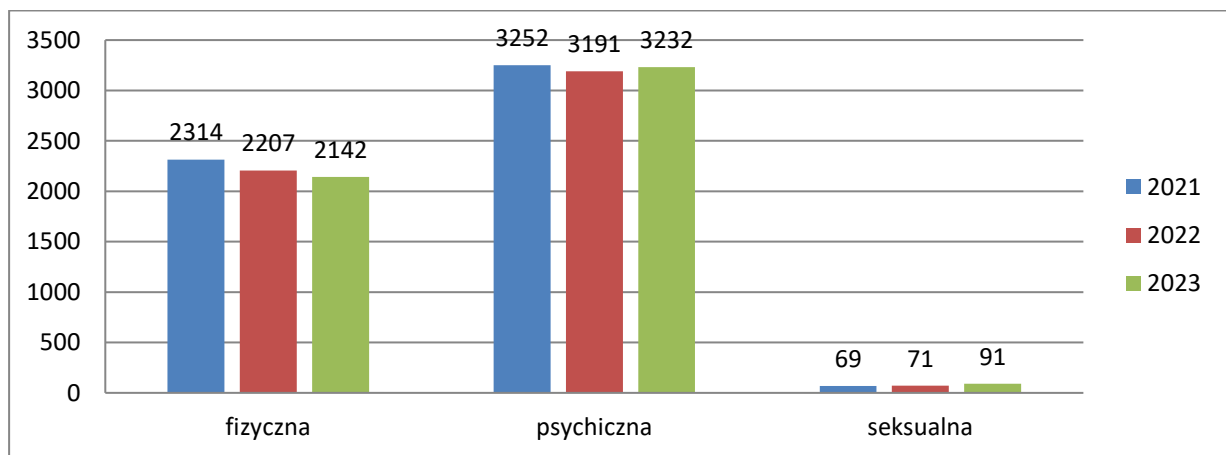
Źródło: opracowanie własne na podstawie „Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2021r. - I-XII 2023 r.”

Wzrost wskaźnika przemocy wobec dzieci koreluje ze zniesiem obostrzeń pandemicznych, stąd wniossek, że dane z lat 2021-2022 nie były miarodajne. Wprowadzenie zdalnej edukacji w trakcie trwania pandemii i ograniczeń w samodzielnym poruszaniu się dzieci, spowodowało utratę bezpośredniego kontaktu ze środowiskiem zewnętrznym i kontrolą społeczną. Kontakt dzieci z osobami, które mogłyby im pomóc (wychowawcy, nauczyciele, pedagodzy, itd.) był znikomy, jak również ograniczony został dostęp np. do prowadzenia swobodnej rozmowy telefonicznej. Walka z pandemią wskazała, że najmłodszy niejednokrotnie nie byli w stanie uzyskać wsparcia lub nie wiedzieli, gdzie i w jaki sposób mogą się po nie zwrócić.

W dniu 24 czerwca 2020 r. Komisja Europejska przedstawiła pierwszą w historii unijną strategię na rzecz praw ofiar, aby zapewnić wszystkim ofiarom przestępstw możliwość pełnego korzystania z przysługujących im praw, bez względu na to, gdzie w UE zostało popełnione przestępstwo. W strategii określono działania na najbliższe pięć lat, skupiając się na dwóch następujących celach: po pierwsze – wzmocnieniu pozycji ofiar w zakresie zgłaszania przestępstw, ubiegania się o odszkodowanie i radzenia sobie ze skutkami przestępstw; po drugie – współpracy ze wszystkimi właściwymi podmiotami w dziedzinie praw ofiar. W związku z wybuchem pandemii COVID-19 i wprowadzonymi środkami izolacji, które wpłynęły na wzrost przemocy domowej, wykorzystywania seksualnego dzieci, cyberprzestępczości oraz przestępstw z nienawiści na tle rasowym i ksenofobicznym, szczególnie ważne jest, aby struktura wsparcia i ochrony ofiar była również odporna na sytuacje kryzysowe. W przedstawionej nowej strategii określono działania skupione wokół pięciu głównych priorytetów, którymi są:

1. Skuteczna komunikacja z ofiarami i zapewnienie ofiarom bezpiecznych warunków do zgłaszania przestępstw (kampania informacyjna na temat praw ofiar).
2. Poprawa ochrony i wsparcia najbardziej bezbronnych ofiar (dzieci, osoby starsze, ofiary przemocy ze względu na płeć, przemocy domowej, przestępstw z nienawiści na tle rasowym lub homofobicznym, ofiary terroryzmu oraz osoby niepełnosprawne).
3. Ułatwienie ofiarom dostępu do odszkodowań.
4. Zacieśnienie współpracy i koordynacji między podmiotami w zakresie praw ofiar.
5. Wzmocnienie międzynarodowego wymiaru praw ofiar.⁵

Wykres 3. Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK w latach 2021-2023⁶

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2021 r. - I-XII 2023 r.”

Analiza powyższych danych wskazuje, że służby najczęściej interweniują w związku z przemocą psychiczną, następnie fizyczną i seksualną. Należy podkreślić, że przemoc domowa charakteryzuje się występowaniem z reguły kilku form przemocy jednocześnie, np. przemoc psychiczna występuje w połączeniu zarówno z przemocą fizyczną, seksualną jak i niejednokrotnie ekonomiczną. W czasie analizowanych lat wskaźniki poszczególnych form przemocy utrzymują się na podobnym poziomie.

⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_20_1168, 21.11.2024r.

Tabela 3. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa na terenie województwa podlaskiego w latach 2020-2024

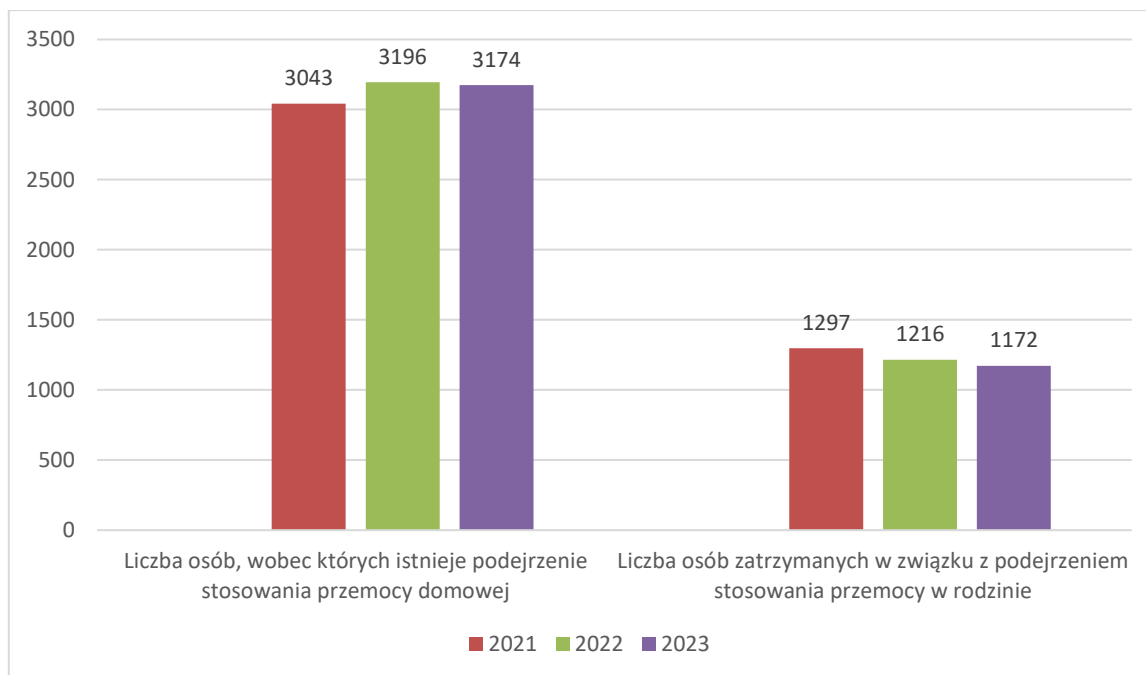
Rok	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie objętych pomocą w formie poradnictwa ogółem	Poradnictwo medyczne	Poradnictwo psychologiczne	Poradnictwo prawne	Poradnictwo socjalne	Poradnictwo zawodowe i rodzinne
2021	6705	28	1186	1061	3828	602
2022	8751	25	1956	1106	3746	1918
2023	9530	30	2571	1391	4048	2306

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2021 r. - I-XII 2023 r.”

Powiaty i gminy województwa podlaskiego udzielają pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w formie m.in.: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego. Najwięcej udzielano porad socjalnych i psychologicznych, zaś najmniejsze zainteresowanie miały porady z zakresu wsparcia medycznego. Należy zauważyć, że w 2023 roku nastąpił znaczny wzrost poradnictwa w stosunku do lat poprzednich. Szczególnie wzrosła liczba przypadków poradnictwa psychologicznego z 1186 w 2021 r. do 2571 w 2023 roku. Poradnictwo zawodowe i rodzinne wzrosło prawie 4-krotnie w stosunku do 2021 roku. Na znaczny wzrost obydwu wskaźników ma zwiększone zapotrzebowanie na nie po okresie pandemii SARS-Cov-19, podczas której wiele osób zaczęło mieć problemy psychiczne jak również zawodowe, na czym cierpiało ogólne szeroko rozumiane życie rodzinne, przez co wzrósł popyt na porady z tych dziedzin.

Wykres 4. Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie na terenie województwa podlaskiego w latach 2021-2023⁷

⁷ dane nie zawierają pełnej informacji, dot. wyłącznie działań Policji

Źródło: opracowanie na podstawie danych Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku i Sprawozdania z realizacji procedury „Niebieskie Karty” w latach 2021,2022,2023 przez KMP/KPP garnizonu podlaskiego z dnia oraz Sprawozdanie z realizacji programu „pomoc, a nie przemoc!”.

Powyższe dane liczbowe dotyczące liczby osób, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej korelują z danymi dotyczącymi liczby przypadków przemocy domowej. W latach 2021-2023 odnotowywano niewielką tendencję wzrostową stosowania przemocy domowej na terenie województwa podlaskiego. Inaczej wygląda sytuacja w przypadku liczby osób zatrzymanych w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej, tych na przestrzeni analizowanych lat jest coraz mniej (w 2021 r.- 1297, natomiast w 2023 r. – 1172). Najczęściej przemocy wobec najbliższych dopuszczają się mężczyźni – na przestrzeni ww. lat ponad 90% ogólnej liczby wszystkich sprawców. Liczba kobiet – sprawców przemocy w rodzinie wynosi ok. 9% ogólnej liczby sprawców, zaś nieletni stanowią niecały 1% wszystkich sprawców.

Ogólnopolskie badania pokazują, że rodziny, w których występuje problem alkoholowy, są dwa razy bardziej narażone na przemoc, niż te, w których problemu takiego nie ma. Potwierdzają to dane policji dotyczące interwencji w sytuacji przemocy domowej. Spośród osób zatrzymanych w związku z przemocą domową ponad 60% w czasie interwencji policji było nietrzeźwych⁸.

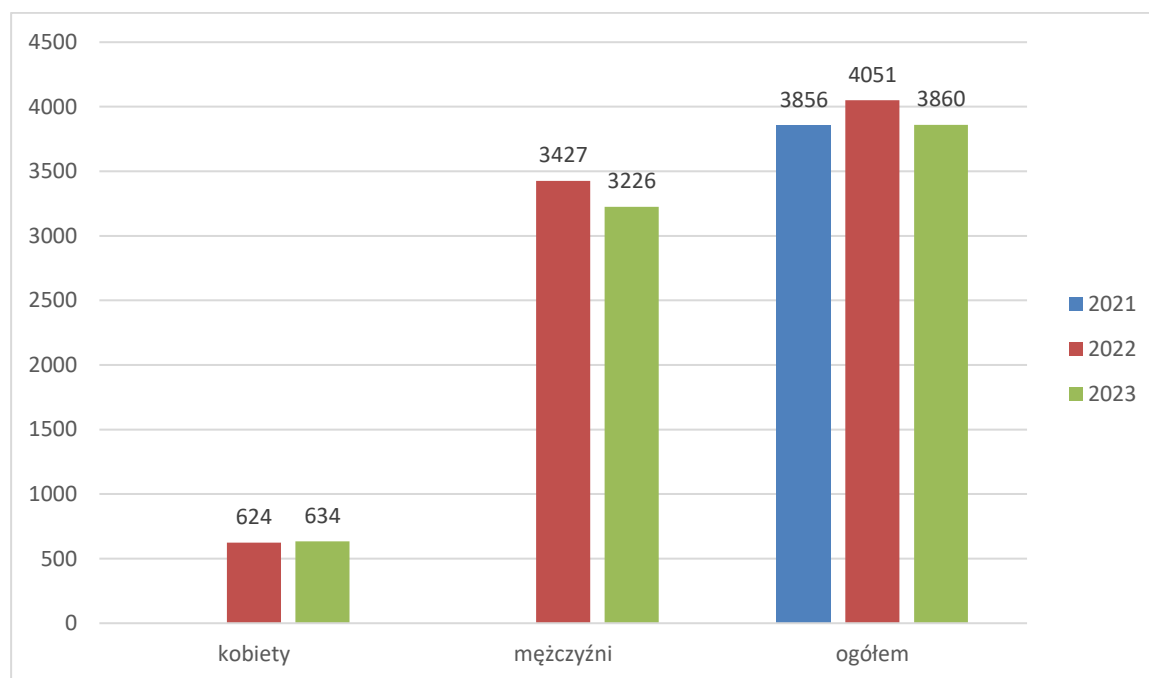
Nadużywanie alkoholu/uzależnienie od alkoholu jednego z członków rodziny sprzyja pojawieniu się przemocy domowej. Trzeba jednak pamiętać, że przemoc nie jest charakterystyczna wyłącznie dla rodzin z problemem alkoholowym. Przemoc może wystąpić

⁸ Dane ogólnopolskie

<https://www.parpa.pl/phocadownloadpap/Przeciwdzialanie/Przemoc%20w%20rodzinach%20z%20problemem%20alkoholowym%20-%20broszura.pdf>, 10.12.2024 r.

w każdej rodzinie, bez względu na wykształcenie jej członków, status materialny, rodzaj wykonywanego zawodu itp.

Wykres 5. Liczba osób stosujących przemoc domową w podziale na płeć

Źródło: na podstawie „Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2021 r. - I-XII 2023 r.”

Jednym z głównych zadań instytucjonalnych, w ramach przeciwdziałania przemocy domowej, jest powstrzymanie sprawców przed stosowaniem przemocy. Badania wskazują, że programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych są skuteczną formą korygowania postaw i zachowań osób stosujących przemoc i należy podejmować działania mające na celu zapewnienie ich realizacji we wszystkich powiatach, a w konsekwencji zapewnienie możliwości skorzystania z nich wszystkim zainteresowanym bądź kierowanym osobom. Poddając osobę stosującą przemoc odpowiednim oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym, można doprowadzić do redukcji jej nieprawidłowych zachowań, ukształtowania postawy partnerstwa i szacunku wobec drugiego człowieka oraz odpowiedzialności za popełnione czyny. W 2023 r. 11 powiatów realizowało programy oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, uczestniczyło w nich 231 osób – jest to zaledwie 6% z ogólnej liczby osób stosujących przemoc domową. Pełen cykl programowy ukończyło 78% uczestników. Dla porównania w roku 2022 oddziaływania korekcyjno-edukacyjne prowadziło 12 powiatów, objęto nimi 246 osób, z czego ukończyło je 191 osób. Jest to znaczna tendencja wzrostowa w porównaniu do roku 2021, wyjątkowa sytuacja panująca w kraju, związana z pandemią COVID-19 oraz wynikające z niej obostrzenia miały istotny wpływ na omawiane wskaźniki – 8 powiatów prowadziło programy korekcyjno – edukacyjne, w których uczestniczyło 176 osób, z czego 134 je ukończyło. Zmniejszeniu Dla zmniejszenia skali zjawiska

przemocy domowej istotnie jest zwiększenie dostępności do programów korekcyjno-edukacyjnych. Ich rozwój i upowszechnianie rekomendowane jest jako jedna z podstawowych form wsparcia rodziny doświadczającej przemocy.

Kolejną formą działań podejmowanych w celu zahamowania przemocy domowej są programy psychologiczno – terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową. Podstawowym założeniem programu jest pomoc jego uczestnikom w powstrzymaniu dalszego stosowania przemocy oraz trening konstruktywnych zachowań. W 2023 r. 7 powiatów realizowało programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową. Do ww. programów przystąpiło 110 osób, oddziaływania ukończyły w 2023 r., 94 osoby. Spośród osób, które ukończyły oddziaływania w 2023 r., 17 było uczestnikami programu realizowanego na przełomie 2022 r. i 2023 r.⁹ W 2021 r. ww. programy realizowało 5 powiatów, natomiast w 2022 r. – 6. Na przestrzeni analizowanych lat widoczna jest tendencja wzrostowa zarówno liczby programów jak i uczestników (nawet w okresie pandemii), a w efekcie - rosnące zainteresowanie tą formą pracy. Należy podkreślić wysoką skuteczność ww. oddziaływań pod względem odsetka osób, które kończą pełny cykl programów, do których przystąpiły, tj. zarówno oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych jak i programów psychologiczno-terapeutycznych (od 58% do 85%). Szczegółowe dane w ww. zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Realizacja programów dla osób stosujących przemoc domową na terenie województwa podlaskiego w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowa	Liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych/liczba edycji w/w programów	Liczba osób, które przystąpiły do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych /Odsetek osób stosujących przemoc uczestniczących w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	Liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych/odsetek /skuteczność	Liczba programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	Liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych/Odsetek osób stosujących przemoc uczestniczących w programach psychologiczno-terapeutycznych	Liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne/odsetek /skuteczność
2021	3856	8/16	176/4,6 %	134/3,5%/76%	5	120/3.1%	70/1,8%/58%
2022	4051	12/21	246/6 %	191/4%/78%	6	107/2,6%	68/1,7%/64%
2023	3860	11/19	231/6%	185/5%/80%	7	110/2,8%	94/2,4%/85%

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2021r. - I-XII 2023r.”

⁹ Opracowane na podstawie „Analiza stanu i skuteczności pomocy społecznej w województwie podlaskim” za 2021 r, 2022 r., 2023 r., PUW w Białymstoku

Zgodnie z art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zespół interdyscyplinarny tworzą osoby reprezentujące różne podmioty, które na terenie danej gminy powinny być zaangażowane w: realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej, ochronę osób doznających przemocy domowej, oddziaływania wobec osób stosujących przemoc oraz profilaktykę przemocy. Praca interdyscyplinarna wskazywana jest jako istotny czynnik zwiększający efektywność i skuteczność działań, przede wszystkim pod kątem zapewnienia kompleksowej, wieloaspektowej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową.

Po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w skład ZI (art. 9a ust. 3, 3a, 4, 5 ustawy) wchodzi osoby reprezentujące następujące podmioty:

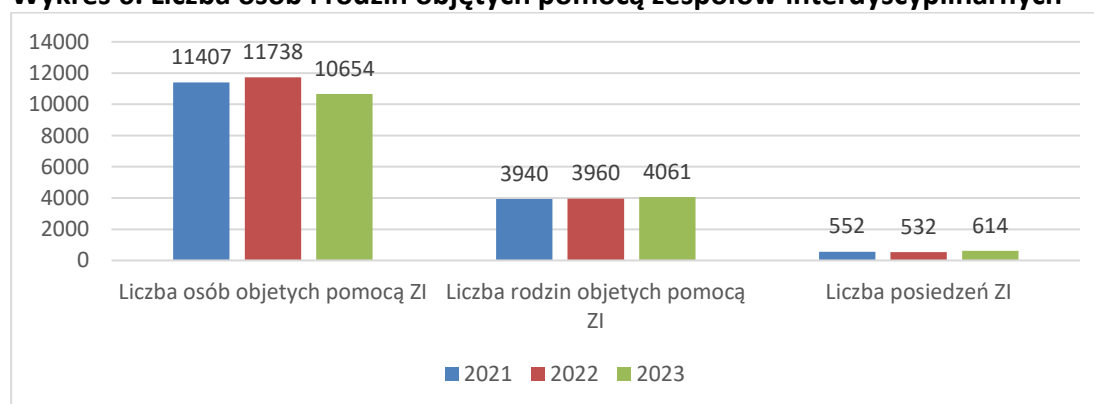
1. jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, CUS, DPS, PCPR, ROPS, OIK, ośrodki wsparcia, placówki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego);
2. gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych;
3. Policję;
4. oświatę (przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe);
5. ochronę zdrowia (zarówno publiczną, jak i niepubliczną);
6. kuratorską służbę sądową (kuratorzy ds. karnych, kuratorzy ds. rodzinnych);
7. organizacje pozarządowe (mające w zakresie działalności - obszary związane przeciwdziałaniem przemocy).

W skład ZI mogą wchodzić także osoby reprezentujące:

1. Żandarmerię Wojskową (jeżeli ŻW złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta);
2. prokuraturę;
3. inne podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej (np. przedstawiciele związków wyznaniowych).

We wszystkich 118 gminach województwa podlaskiego funkcjonują zespoły interdyscyplinarne.

Wykres 6. Liczba osób i rodzin objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych

Źródło: na podstawie danych z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku

Analizując dane dotyczące pracy gminnych zespołów interdyscyplinarnych na terenie województwa podlaskiego należy zauważyć, iż w 2023 r. nastąpił wzrost liczby posiedzeń

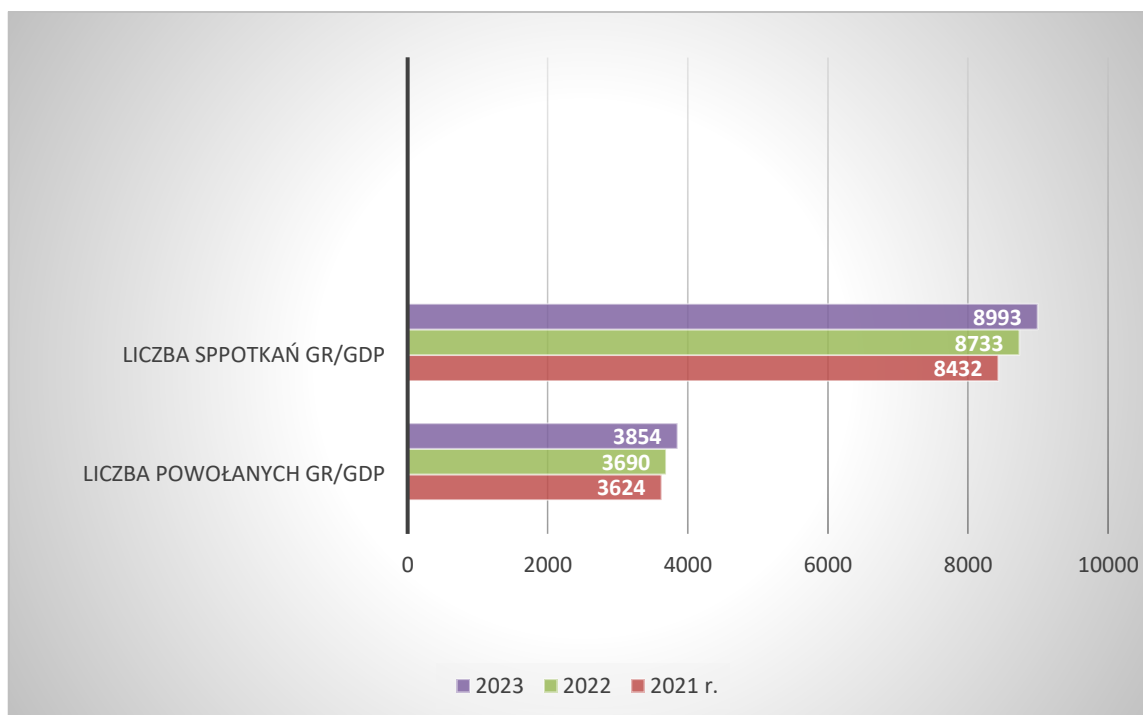
zespołów interdyscyplinarnych z 532 w roku 2022 do 614 w roku 2023. Zespoły interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie województwa podlaskiego objęły pomocą 4061 rodzin, co stanowiło nieznaczny wzrost w porównaniu do lat poprzednich (2021 r. – 3940 rodzin, 2022 r. – 3960 rodzin), przy jednoczesnym spadku liczby osób, którym udzieliły wsparcia (2023 r. – 10654, 2022- 11738, 2021 – 11407).

Zespół interdyscyplinarny ma obowiązek powołać grupę diagnostyczno – pomocową (GDP), każdorazowo przy podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. Obligatoryjnym i pierwotnym składem GDP jest pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz funkcjonariusz Policji/żołnierz ŻW, fakultatywnie w skład GDP wchodzi wszyscy przedstawiciele instytucji wymienieni w art. 9a ust. 11c-d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, bądź inne osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, które nie zostały wymienione w ustawie, a ich udział jest niezbędny do rozpatrywania konkretnego przypadku . Główne zadania GDP to :

- dokonanie oceny sytuacji domowej ODP oraz OSP, przy czym niezwykle istotna jest analiza potrzeb i zasobów ODP; pominięcie tego etapu realizacji procedury powoduje, że cele profesjonalistów i potrzeby osób zaangażowanych w procedurę się rozmiągają;
- realizacja procedury NK;
- pomoc ODP (opracowanie indywidualnego planu pomocy), w tym działania interwencyjne w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia jej życia lub zdrowia;
- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury NK pod jej nieobecność;
- działania w stosunku do osoby OSP: motywowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym, rozmowy informujące o prawnokarnych skutkach przemocy oraz zobowiązanie do zaprzestania stosowania przemocy;
- występowanie do ZI z wnioskami o: skierowanie do odpowiednich programów i złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez OSP wykroczenia;
- monitorowanie sytuacji ODP, OSP, a także innych osób zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w trakcie i po zakończeniu procedury NK;
- zakończenie procedury NK i dokumentowanie podejmowanych działań;
- informowanie przewodniczącego ZI o efektach podjętych działań.

Największą aktywność prac grup diagnostyczno-pomocowych (wcześniej grup roboczych) odnotowano w 2023 r. Od 2021 r. zarówno liczba powołanych grup, jak też liczba ich posiedzeń stopniowo wzrastała, co koreluje z rosnącą liczbą zakładanych Niebieskich Kart – A w omawianym okresie.

Wykres 7. Liczba osób i rodzin objętych pomocą grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych w województwie podlaskim w latach 2021 – 2023

Źródło: na podstawie danych z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku

Tabela 5. Liczba placówek wspierających i udzielających pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową w województwie podlaskim w latach 2020 – 2023

Rok	Liczba OIKów/liczba osób korzystających z ich pomocy	Liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia/liczba osób korzystających z ich pomocy	Liczba grup terapeutycznych/liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne	Liczba grup wsparcia/liczba osób korzystających z ich pomocy	Liczba telefonów zaufania dla ofiar przemocy w rodzinie	Liczba zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą domową/liczba uczestników
2021	5/148	2/97	10/44	3/37	26	6/174
2022	6/135	2/103	5/48	6/75	23	7/146
2023	5/429	2/943	1/13	4/40	18	5/79

Źródło: na podstawie „Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2021 r. - I-XII 2023 r.”

Analiza danych dotyczących liczby placówek wspierających i udzielających pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową w województwie podlaskim na przestrzeni lat 2021-2023, wskazuje, że stan ww. instytucji utrzymuje się na podobnym poziomie. Na terenie województwa podlaskiego funkcjonuje 5 OIK-ów (ośrodków interwencji kryzysowej)

zapewniających interwencyjną pomoc specjalistyczną oraz tymczasowe całodobowe schronienie osobom doświadczającym przemocy domowej:

- OIK w Białymstoku - prowadzony przez Miasto Białystok,
- OIK w Łomży - prowadzony przez Miasto Łomża,
- OIK (Dział Pomocy Kryzysowej) w Suwałkach - prowadzony przez Miasto Suwałki,
- OIK w Augustowie - prowadzony przez powiat augustowski,
- OIK w Suwałkach - prowadzony przez powiat suwalski.

Ponadto na terenie województwa podlaskiego funkcjonują 2 SOW-y (specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej), pomoc specjalistyczną oraz tymczasowe całodobowe schronienie:

- SOW w Kolnie - prowadzony przez powiat kolneński,
- SOW w Suwałkach - prowadzony przez powiat suwalski.

Na przestrzeni lat 2021-2023 widoczna jest tendencja wzrostowa liczby osób korzystających z pomocy ww. instytucji, przy czym w roku 2023 liczba osób korzystających z usług OIK-ów wzrosła ponad trzykrotnie, natomiast SOW-ów – ponad dziewięciokrotnie. Osoby doświadczające przemocy domowej, bądź będące w innej sytuacji kryzysowej, korzystały głównie ze wsparcia w formie poradnictwa. Ze schronienia całodobowego w ww. placówkach skorzystało w roku 2021 – 41 osób, w roku 2022 - 37 osób, w roku 2023-39 osób.

Poważnym problemem na terenie województwa podlaskiego są braki w infrastrukturze instytucji świadczących interdyscyplinarną pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej, szczególnie dzieciom krzywdzonym – niewiele samorządów zapewnia interwencyjne wsparcie w momencie wystąpienia kryzysu. Pomoc specjalistyczna w większości gmin i powiatów jest uzależniona od godzin pracy instytucji.

Pomimo faktu, iż w wielu gminach i powiatach brakuje placówek, w których osoby doświadczające przemocy mogłyby otrzymać specjalistyczną pomoc, jednostki zapewniają potrzebującym dostęp do takiej pomocy, m.in. poprzez wskazywanie placówek znajdujących się na terenie innej gminy, organizowanie punktów konsultacyjnych i dyżurów specjalistów w ramach realizacji programów osłonowych, prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych, służących m.in. wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych problemem przemocy, itp. W miarę potrzeb, jednostki zapewniają osobom dotkniętym przemocą miejsca w ośrodkach wsparcia, dokonują ustaleń odnośnie miejsc, do których mogłyby skierować osoby potrzebujące schronienia w związku z wystąpieniem przemocy domowej.¹⁰

Ochrona życia i zdrowia, w tym przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa osobom jej doświadczającym jest jednym z podstawowych zadań Policji. Rolą policjantów jest natychmiastowe podjęcie interwencji w rodzinie, właściwe rozpoznanie i udzielenie pomocy, w tym oddziaływanie na osoby stosujące przemoc oraz zapewnienia bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą domową.

¹⁰ na podstawie danych z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku

Tabela 6. Liczba spraw z art. 207 kk prowadzonych w województwie podlaskim w latach 2017 - 2022

Rok	Postępowania wszczęte	Przestępstwa stwierdzone	Postępowania zakończone	Odmowy wszczęcia
2021	818	583	877	Brak danych
2022	720	474	743	Brak danych
2023	778	427	752	Brak danych

Źródło: opracowanie na podstawie danych Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku

Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku monitoruje liczbę przestępstw z artykułu art. 207 §1 kk, dotyczącego znęcania się fizycznego lub psychicznego nad członkami rodziny lub osobami zależnymi. Analiza danych za lata 2021-2023 wskazuje na spadek przestępstw stwierdzonych w związku ze znęcaniem się fizycznym lub psychicznym nad członkami rodziny.

Od 15 sierpnia 2023 r. na mocy ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.poz.289), policjanci mają prawo wydania wobec osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej, w przypadku wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia innych osób:

- zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej („zakaz zbliżania”),
- zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej („zakaz kontaktowania”),
- zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej („zakaz wstępu”).

W 2023 r. na terenie województwa podlaskiego policjanci wydali wobec osób stosujących przemoc domową łącznie:

- 159 zakazów zbliżania,
- 106 zakazów kontaktowania,
- 16 zakazów wstępu.

Tabela 7. Środki stosowane wobec sprawców przemocy domowej

Rok	Liczba interwencji domowych w związku z przemocą	Liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej	Inne środki zapobiegawcze (m.in. dozór, nakaz powstrzymania się od nadużywania alkoholu, zakaz opuszczania kraju)	Nakaz/zakaz art. 15 aa Ustawy o Policji ¹¹	Zakaz zbliżania/kontaktowania się
2021	14493	1297	Brak danych	463	504
2022	13562	1216	Brak danych	517	Brak danych
2023	12927	1172	314	541	265

¹¹ Uprawnienie do wydania wobec osoby stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej przemocą w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia

Źródło: opracowanie na podstawie danych Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku i Sprawozdania z realizacji procedury „Niebieskie Karty”

W 2023 roku policjanci interweniowali 12 927 razy w związku ze zgłoszeniem podejrzenia stosowania przemocy domowej, jest ponad 10% spadek w porównaniu do roku 2021. Pomimo rosnącej liczby zakładanych procedur „Niebieskiej Karty” liczba interwencji domowych spada, co świadczy o większym zaangażowaniu innych uprawnionych podmiotów upoważnionych do wszczęcia procedury NK. Nieznacznie spadła również liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej – w roku 2023 r. nastąpił około 9% spadek w porównaniu do roku 2021.

Policjanci garnizonu podlaskiego wnioskowali do prokuratury o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc środków zapobiegawczych m.in. nakazu opuszczenia przez oskarżonego o przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zakazów zbliżania/kontaktowania się. Analiza danych wskazuje na tendencję rosnącą liczby środków izolujących sprawcę od rodziny, stosowanych wobec sprawców przemocy domowej przy spadku liczby zakazów zbliżania/ kontaktowania.

Należy również zwrócić uwagę na wejście w życie 30 listopada 2020 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, wprowadzającej do kodeksu postępowania cywilnego nową procedurę, mającą na celu ułatwienie otrzymania nakazu opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy. Nowe uprawnienia otrzymała Policja i Żandarmeria Wojskowa tj. możliwość wydania wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania. Wprowadzając nowe przepisy ustawodawca kierował się przede wszystkim możliwością wprowadzenia szybkiej izolacji osób dotkniętych przemocą domową od ich oprawców, z zagwarantowaniem pozostawienia osób krzywdzonych w ich dotychczasowym środowisku. Zastosowane rozwiązania uznano w obecnej sytuacji za niedostateczne dla bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą domową.

Tabela 8. Akty oskarżenia ws. znęcania się nad rodziną

Rok	Liczba aktów	Liczba umorzonych postępowań
2021	264	242
2022	261	226
2023	200	232
łącznie	725	700

Źródło: Na podstawie danych otrzymanych z Prokuratury Okręgowej w Białymstoku

Dane otrzymane z Prokuratury Okręgowej w Białymstoku wskazują, iż na terenie województwa podlaskiego z każdym rokiem wpływa coraz mniej aktów oskarżenia o stosowanie przemocy domowej. Na uwagę zasługuje fakt, iż ponad 96% wszczętych postępowań zostaje umorzonych.

Efektywny system przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej powinien obejmować rozwiązania systemowej pracy z rodziną, w tym osób doświadczających przemocy jak i izolowanych sprawców przemocy. Niezmiernie ważną staje się wtedy wymiana informacji na temat sprawcy i jego rodziny np.: z lokalnymi zespołami interdyscyplinarnymi, które prowadzą „Niebieską Kartę”, a dla których wiedza o dalszych losach osadzonego sprawcy może pozwolić na opracowanie optymalnych interwencji pomocowych wobec całego systemu rodzinnego.

Oddziaływania wobec skazanych sprawców przemocy domowej koncentrują się wokół kilku propozycji programowych. W wielu jednostkach prowadzone są programy o charakterze psychoedukacyjnym według modelu z „Duluth” (model wskazuje, iż przemoc domowa ma charakter patriarchalny i wynika z instrumentalnego traktowania kobiet przez mężczyzn, którym winne być one podporządkowane) . Zbliżonym do tych założeń jest także program „PARTNER”. Populacja skazanych sprawców przemocy domowej jest również grupą osób, wobec których podmioty pozawięzienne mogą realizować oddziaływania korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno - terapeutyczne. Stąd w wielu jednostkach penitencjarnych ofertę programową kadry więziennej, dodatkowo wzbogaca oferta podmiotów pozawięziennych pracujących ze sprawcami przemocy.¹²

Powyższe dane wskazują, że na terenie województwa podlaskiego występuje m.in.:

- tendencja wzrostowa liczby osób dotkniętych przemocą,
- systematyczny wzrost udziału procentowego liczby krzywdzonych dzieci w ogólnej liczbie osób dotkniętych przemocą domową,
- rosnące zapotrzebowanie wśród osób dotkniętych przemocą na poradnictwo socjalne i psychologiczne, a także psychoterapię i inne formy specjalistycznej pomocy w formie np. pracy grupowej,
- spadek liczby osób stosujących przemoc objętych programami korekcyjno-edukacyjnymi,
- duże braki w infrastrukturze instytucji pomocowych o charakterze interwencyjnym (placówki lokalizują się zazwyczaj w dużych miastach),
- duża dynamika wzrostowa w zakresie tworzenia grup diagnostyczno-pomocowych. Instytucją, która najczęściej uruchamia procedurę „Niebieskie Karty” jest Policja, na drugim miejscu są pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Do sporadycznych przypadków należy inicjowanie postępowania przez kadrę systemu oświaty, członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz pracowników ochrony zdrowia. Podobnie sytuacja przedstawia się w całej Polsce,
- wzrost liczby osób korzystających z ośrodków interwencji kryzysowej,
- wzrost liczby rodzin objętych wsparciem z powodu przemocy domowej,
- wzrost liczby lokalnych programów profilaktyczno - edukacyjnych dotyczących działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- wzrost liczby programów psychologiczno -terapeutycznych.

¹² <https://www.sw.gov.pl/strona/mozliwosci-wspolpracy-ze-sluzba-wiezienna>

Zjawisko przemocy domowej wciąż jest poważnym problemem społecznym. Rekomendacje wynikające z monitoringu **Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie podlaskim na lata 2022-2025** wskazują, iż kluczowe aspekty przeciwdziałania temu zagrożeniu to w dalszym ciągu:

- podnoszenie świadomości społecznej i wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej a także sposobów jej przeciwdziałania, a w przypadku zaistnienia problemu - o możliwościach uzyskania wsparcia, poprzez: działania profilaktyczne i edukacyjne; rozpowszechnianie wśród społeczności lokalnej informacji na temat dostępności pomocy; opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjno - edukacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie;
- prowadzenie kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem działań w lokalnych mediach i witrynach internetowych i z naciskiem na istotną rolę świadków przemocy domowej;
- prowadzenie działań edukacyjnych i kampanii społecznych ukierunkowanych na świadków przemocy i właściwej reakcji w sytuacji zaistnienia przemocy domowej;
- zintensyfikowanie działań informacyjno-edukacyjnych i wspierających w obszarze ochrony dzieci przed krzywdzeniem,
- monitorowanie oraz diagnozowanie potrzeb w zakresie rozwiązywania problemów wynikających z przemocy domowej;
- stałe i regularne monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach, które zostały objęte procedurą „Niebieskie Karty”;
- rozszerzanie form pomocy z uwzględnieniem interdyscyplinarności, w celu objęcia rodziny wieloaspektowym wsparciem;
- wzmacnianie działania zespołów interdyscyplinarnych;
- wzmacnianie kompetencji oraz umiejętności kadry pracującej w obszarze wspierania rodzin z problemem przemocy; zapewnienie osobom działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej możliwości udziału w specjalistycznych szkoleniach, superwizji;
- stosowanie procedury „Niebieskie Karty” oraz indywidualnych planów pomocy osobom, co do których istnieje podejrzenie, że dotknięte są przemocą domową;
- zwiększenie liczby programów w zakresie ochrony osób dorosłych i dzieci doświadczających przemocy domowej oraz programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych skierowanych do osób stosujących przemoc, w tym osadzonych sprawców przemocy domowej;
- kontynuacja oraz poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą, w tym w szczególności zapewnienie wsparcia psychologicznego w momencie pojawienia się sytuacji kryzysowej.

3. Cele Programu

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej w województwie podlaskim na lata 2025 – 2029 określa cel główny a także cele szczegółowe, wokół których będą koncentrowały się działania/zadania samorządu województwa.

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej. Wskaźnikiem realizacji celu głównego będzie, mierzona corocznie, liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskiej Karty” na terenie województwa podlaskiego. Zakłada się, że rosnąca liczba działań w zakresie procedury „Niebieskiej Karty” jest wyznacznikiem zwiększenia instytucjonalnej skuteczności pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

W ramach Programu zostały określone cztery cele operacyjne:

- Cel operacyjny I: Wzrost wiedzy i świadomości mieszkańców województwa podlaskiego na temat zjawiska przemocy domowej.
- Cel operacyjny II: Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy domowej i zwiększenie dostępności pomocy.
- Cel operacyjny III: Zwiększenie skuteczności oddziaływań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową.
- Cel operacyjny IV: Wzrost poziomu wiedzy i kompetencji wśród przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

CEL GŁÓWNY										
ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ										
CELE SZCZEGÓŁOWE	1. Wzrost wiedzy i świadomości mieszkańców województwa podlaskiego na temat zjawiska przemocy domowej	DZIAŁANIA/ZADANIA	1.1 .	Organizacja działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej (w tym m.in. włączanie się w kampanie społeczne, organizacja wojewódzkiej konferencji/seminarium w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej)	WSKAŹNIKI	Liczba działań informacyjno-edukacyjnych (liczba kampanii społecznych prowadzonych na terenie woj. podlaskiego, kampanii do których włączy się ROPS, liczba zorganizowanych wojewódzkich konferencji/seminarium w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej)	REALIZATORZY	ROPS w Białymstoku	TERMIN REALIZACJI	Zadanie stałe, realizowane corocznie w latach 2025-2029
			1.2 .	Realizacja działań profilaktycznych zapobiegających przemocy domowej skierowanych do świadków przemocy domowej, edukacja nt. istotnej roli świadka przemocy domowej		Liczba opracowanych materiałów informacyjnych dotyczących przemocy domowej		ROPS w Białymstoku		Zadanie zrealizowane w latach 2025-2029
			1.3 .	Diagnozowanie skali zjawiska przemocy domowej na terenie województwa podlaskiego		Liczba przeprowadzonych diagnoz/monitoringów zjawiska przemocy domowej na terenie województwa		ROPS w Białymstoku przy współpracy z PUW, KWP, samorządami gminnymi		Zadanie stałe, realizowane corocznie w latach 2025-2029

CELE SZCZEGÓŁOWE	2. Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej i dostępności pomocy	DZIAŁANIA/ZADANIA	2.1	Wspieranie rozwoju różnych form i dostępności pomocy osobom doznającym przemocy domowej	WSKAŹNIKI	Liczba projektów realizowanych w sferze przeciwdziałania uzależnieniom patologiom społecznym w ramach otwartych konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych	REALIZATORZY	ROPS w Białymstoku przy współpracy z organizacjami pozarządowymi	TERMIN REALIZACJI	Zadanie stałe, realizowane corocznie w latach 2025-2029
			2.2	Upowszechnianie informacji o możliwych formach pomocy osobom doznającym przemocy domowej		Liczba upowszechnionych informacji w zakresie możliwości i form uzyskania wsparcia umieszczonych na stronie internetowej ROPS w Białymstoku		ROPS w Białymstoku		Zadanie stałe, realizowane corocznie w latach 2025-2029
			2.3	Organizowanie szkoleń z zakresu realizacji procedury „Niebieskiej Karty”, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony osób doznających przemocy domowej		Liczba przeszkolonych osób w zakresie realizacji procedury „Niebieskiej Karty”		ROPS w Białymstoku,		Zadanie stałe, realizowane corocznie w latach 2025-2029
			2.4	Propagowanie współpracy i wymiany informacji służb oraz instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej		Liczba zorganizowanych spotkań/ konferencji międzyinstytucjonalnych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej		ROPS w Białymstoku		Zadanie stałe, realizowane corocznie w latach 2025-2029

			2.5	Opracowanie ramowego programu ochrony osób doznających przemocy domowej		Liczba opracowanych programów ochrony osób doznających przemocy domowej		ROPS w Białymstoku		2025 r.	
			2.6	Utworzenie bezpłatnej infolinii świadczącej poradnictwo psychologiczne oraz prawne		Liczba powstałych bezpłatnych infolinii		ROPS w Białymstoku		Zadanie stałe, realizowane corocznie w latach 2025-2029	
CELE SZCZEGÓŁOWE	3.	Zwiększenie skuteczności oddziaływań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową	DZIAŁANIA/ZADANIA	3.1	Organizowanie szkoleń z zakresu metod pracy z osobami stosującymi przemoc domową	WSKAŹNIKI	Liczba przeszkolonych osób pracujących ze sprawcą przemocy domowej (przedstawiciele OPS, GKRPA i Policji)	REALIZATORZY	ROPS w Białymstoku	TERMIN REALIZACJI	Zadanie stałe, realizowane corocznie w latach 2025-2029
				3.2	Wsparcie i wzmocnienie osób podejmujących działania wobec rodzin z problemem przemocy domowej		Liczba zorganizowanych spotkań superwizyjnych		ROPS w Białymstoku		Zadanie stałe, realizowane corocznie w latach 2025-2029
				3.3	Opracowanie ramowego programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową		Liczba opracowanych ramowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową		ROPS w Białymstoku		2025 r.
				3.4	Opracowanie ramowego programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową		Liczba opracowanych ramowych programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową		ROPS w Białymstoku		2025 r.

CELE SZCZEGÓŁOWE	4.	Wzrost poziomu wiedzy i kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	DZIAŁANIA/ZADANIA	4.1 .	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	WSKAŹNIKI	Liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych	REALIZATORZY	ROPS w Białymstoku	TERMIN REALIZACJI	Zadanie stałe, realizowane corocznie w latach 2025-2029
				4.2 .	Organizowanie szkoleń dla osób pracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, szczególnie dla członków zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych		Liczba zorganizowanych obowiązkowych szkoleń dla członków ZI oraz GDP		ROPS w Białymstoku		Zadanie stałe, realizowane corocznie w latach 2025-2029

Harmonogram działań/zadań w ramach Programu

L.p.	Terminarz	2025 rok				2026 rok				2027 rok				2028 rok				2029 rok				
		I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	
1.	Organizacja działań informacyjno-educacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej (w tym m.in. włączanie się w kampanie społeczne, organizacja wojewódzkiej konferencji/seminarium w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej)																					
2.	Realizacja działań profilaktycznych zapobiegających przemocy w rodzinie skierowanych do świadków przemocy w rodzinie, edukacja nt. istotnej roli świadka																					
3.	Diagnozowanie skali zjawiska przemocy domowej na terenie województwa podlaskiego																					
4.	Wspieranie rozwoju różnych form i dostępności pomocy osobom doznającym przemocy domowej																					
5.	Upowszechnianie informacji o możliwych formach pomocy osobom doznającym przemocy																					

	domowej																			
6.	Organizowanie szkoleń z zakresu realizacji procedury „Niebieskiej Karty”, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony osób doznających przemocy domowej																			
7.	Propagowanie współpracy i wymiany informacji służb oraz instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej																			
8.	Opracowanie ramowego programu ochrony osób doznających przemocy domowej																			
9.	Utworzenie bezpłatnej infolinii świadczącej poradnictwo psychologiczne oraz prawne																			
9.	Organizowanie szkoleń z zakresu metod pracy z osobami stosującymi przemoc domową																			
10.	Wsparcie i wzmocnienie osób podejmujących działania wobec rodzin z problemem przemocy w rodzinie																			
11.	Opracowanie ramowego programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową																			
12.	Opracowanie ramowego programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową																			
13.	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej																			
14.	Organizowanie szkoleń dla osób pracujących w zakresie przemocy domowej, w tym obowiązkowych szkoleń dla członków zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych																			

* planowane terminy realizacji działań/zadań mają określono jako ramy czasowe np. od początku II kwartału do końca IV kwartału,

* planowane terminy realizacji działań/zadań mają charakter orientacyjny, mogą ulegać zmianom w zależności od możliwości finansowych oraz zasobów kadrowych

4. System monitoringu Programu

Monitoring Programu opierać się będzie na ocenie poziomu realizacji wskaźników określonych dla celu głównego oraz celów szczegółowych na podstawie danych własnych ROPS i dostępnych danych statystycznych. Za monitoring Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej w województwie podlaskim na lata 2025 – 2029 odpowiedzialny jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku. Celem monitoringu Programu będzie ocena jego realizacji oraz wprowadzenia ewentualnych korekt. Sformułowanie wniosków co do osiągniętych rezultatów umożliwi dokonanie niezbędnych modyfikacji w odniesieniu do przyszłych kierunków działań, jak i sposobów dążenia do przyjętych celów.

Monitoring prowadzony będzie raz w roku w formie sprawozdania z realizacji Programu, zatwierdzanego przez Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku.

Wskaźniki opracowane na użytek systemu monitoringu Programu:

Lp.	Wskaźnik monitorowania celu głównego	Częstotliwość pomiaru	Sposób zbierania danych	Przewidywana wartość wskaźnika
1.	Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” na terenie województwa podlaskiego	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane pozyskiwane ze sprawozdania z realizacji RzPPD	2025 r. – 3800 2026 r. – 3900 2027 r. – 3950 2028 r. – 3800 2029 r. – 3700
	Wskaźniki monitorowania celów szczegółowych	Częstotliwość pomiaru	sposób zbierania danych	Przewidywana wartość wskaźnika
1.	Liczba działań informacyjno-edukacyjnych (liczba kampanii społecznych prowadzonych na terenie woj. podlaskiego, kampanii do których włączy się ROPS, liczba zorganizowanych wojewódzkich konferencji/seminarium w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej)	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS,	2025 r. – 1 2026 r. – 1 2027 r. – 1 2028 r. – 1 2029 r. – 1
2.	Liczba opracowanych materiałów informacyjnych dotyczących przemocy domowej	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS	2025 r. – 1 2026 r. – 1 2027 r. – 0 2028 r. – 0 2029 r. – 0
3.	Liczba przeprowadzonych diagnoz/monitoringów zjawiska przemocy domowej na terenie województwa	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS, roczne sprawozdanie z realizacji RzPPD	2025 r. – 1 2026 r. – 1 2027 r. – 1 2028 r. – 1 2029 r. – 1

4.	Liczba projektów realizowanych w sferze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym w ramach otwartych konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS, sprawozdania organizacji pozarządowych z udzielonych dotacji	2025 r. – 2 2026 r. – 2 2027 r. – 2 2028 r. – 2 2029 r. – 2
5.	Liczba upowszechnionych informacji w zakresie możliwości i form uzyskania wsparcia umieszczonych na stronie internetowej ROPS w Białymstoku	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS	2025 r. – 2 2026 r. – 2 2027 r. – 2 2028 r. – 2 2029 r. – 2
6.	Liczba przeszkolonych osób w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS,	2025 r. – 240 2026 r. – 200 2027 r. – 200 2028 r. – 240 2029 r. – 240
7.	Liczba zorganizowanych spotkań/ konferencji międzyinstytucjonalnych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS,	2025 r. – 1 2026 r. – 1 2027 r. – 1 2028 r. – 1 2029 r. – 1
8.	Liczba opracowanych programów ochrony osób doznających przemocy domowej	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS,	2025 r. – 1 2026 r. – 0 2027 r. – 0 2028 r. – 0 2029 r. – 0
9.	Liczba powstałych bezpłatnych infolinii	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS	2025 r. – 1 2026 r. – 1 2027 r. – 1 2028 r. – 1 2029 r. – 1
9.	Liczba przeszkolonych osób pracujących ze sprawcą przemocy domowej (przedstawiciele OPS, GKRPA i Policji)	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS,	2025 r. – 100 2026 r. – 100 2027 r. – 100 2028 r. – 100 2029 r. – 100
9.	Liczba zorganizowanych spotkań superwizyjnych	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS	2025 r. – 6 2026 r. – 9 2027 r. – 9 2028 r. – 6 2029 r. – 6
10.	Liczba opracowanych ramowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS	2025 r. – 1 2026 r. – 0 2027 r. – 0 2028 r. – 0 2029 r. – 0
11.	Liczba opracowanych ramowych programów psychologiczno-	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS	2025 r. – 1 2026 r. – 0

	terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową			2027 r. – 0 2028 r. – 0 2029 r. – 0
10.	Liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS	2025 r. – 1 2026 r. – 1 2027 r. – 1 2028 r. – 1 2029 r. – 1
11.	Liczba zorganizowanych obowiązkowych szkoleń dla członków ZI oraz GDP	Wskaźnik będzie mierzony raz w roku	dane ROPS	2025 r. – 12 2026 r. – 15 2027 r. – 15 2028 r. – 12 2029 r. – 12

5. Realizatorzy Programu

Działania związane z realizacją Programu należą do kompetencji Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku i będą podejmowane przy współpracy z instytucjami pomocy i integracji społecznej szczebla powiatowego, gminnego a także z podmiotami, służbami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, tj.:

- samorządami powiatowymi i gminnymi oraz ich jednostkami organizacyjnymi, w tym: ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, centrami usług społecznych,
- innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy i integracji społecznej, gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych,
- administracją rządową (PUW w Białymstoku, Kuratorium Oświaty, Policji), Prokuratury, Sądów,
- placówkami, instytucjami i innymi podmiotów kulturalnymi, oświatowymi, zdrowotnymi i szkoleniowymi,
- organizacjami pozarządowymi, instytucjami i organizacjami kościelnymi, związkami wyznaniowymi,
- mediami.

6. Finansowanie Programu

Podstawowymi źródłami finansowania Programu będą:

- budżet państwa,
- środki finansowe samorządu województwa,
- środki zewnętrzne,
- w tym fundusze strukturalne,

Finansowanie zadań realizowanych przez Samorząd Województwa Podlaskiego objętych Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Województwie Podlaskim na lata 2025 – 2029 uwarunkowane będzie wysokością środków finansowych przewidzianych w każdym roku budżetowym.

7. Słowniczek skrótów użytych w Programie

- CUS – Centrum Usług Społecznych
- GDP – grupa diagnostyczno-pomocowa
- GKRPA – gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych
- k.k. – Kodeks karny
- NK – formularz „Niebieska Karta.
- Nowelizacja z 2023 r. – Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535)
- OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej
- ODP – osoba doznająca przemocy domowej
- OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej
- OSP – osoba stosująca przemoc domową
- PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- procedura NK – procedura „Niebieskie Karty”
- ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
- Rozporządzenie – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870)
- ustawa – Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 424 z późn. zm.)
- ZI – zespół interdyscyplinarny
- ŻW – Żandarmeria Wojskowa.